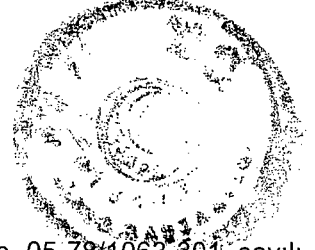

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1229
Karar No : 2008/3629

Davacı : Ganmaktaş Ganiogulları Mak. Tic. ve San. A.Ş.
Ankara Yolu Üzeri Galericiiler Sitesi No:2 Karatay - KONYA

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent - ANKARA

Vekili : Av. Meltem Türkoğlu - Aynı adreste

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararının; Kurumun şirkette yerinde inceleme yapmadığı, Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. (TOFAŞ)'ne ekonomik olarak bağlı olan şirketlerden alınan beyanlar doğrultusunda işlem yapıldığı, TOFAŞ'ın 27.07.2000 tarihinde Akhanlar Firması ile bayilik sözleşmesi imzaladığı, kendileriyle 02.10.2000 tarihinde sözleşme imzalandığı, her iki firmanın bölgelerinin kesiştiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Bu davaya konu Kurul kararıyla ilgili, tarafları aynı olan ve Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 2005/10077 esasına kayden açılmış, bir başka iptal davası da mevcut olup derdestlik nedeniyle işbu davanın reddine karar verilmesi gerektiği, dava konusu Karar'da davacı ile TOFAŞ arasındaki bayilik ilişkisinin sona ermesine ilişkin iddialar değerlendirilmediğinden, davacının bu kararın iptalini istemesinde hiçbir menfaati bulunmadığı, işin esasına girilmesi halinde davanın esastan reddi gerektiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Cihangir CENGİZ'in Düşüncesi : Tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir dava görülmekte iken ikinci davanın esasının derdestlik nedeniyle incelenemeyeceği usul hukukunun genel ilkelerindedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, TOFAŞ bayisi olan davacının 18.04.2005 tarihinde Rekabet Kurumu kaydına giren dilekçesi ile, TOFAŞ'ın dağıtım sözleşmesini usulsüz fesh etmek ve dağıtım bölgesine yeni bir dağıtıcı atamak suretiyle "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerine aykırı davranışlarda bulunduğu iddialarında bulunması üzerine yapılan ilk inceleme sonucunda 21.03.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı karar ile TOFAŞ'ın dağıtım sözleşmesini usulsüz fesh etmek ve dağıtım bölgesine yeni bir dağıtıcı atamak suretiyle 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 4. ve 6. maddelerini ihlâl ettiğine ilişkin şikâyetin reddine, bununla birlikte 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, TOFAŞ ve bayileri arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında yer almayan rekabet kısıtlamaları

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1229
Karar No : 2008/3629

içerip içermediğine yönelik ön araştırma yapılmasına karar verildiği, bu kararın 2. maddesi uyarınca başlatılan ön araştırma sonucunda 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı karar ile; TOFAŞ ile bayileri arasında akdedilen bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliği kapsamında birer anlaşma olduğu, ancak TOFAŞ ile 46 bayisi arasında akdedilen bayilik sözleşmelerinin 1 no'lu ekinde yer alan "A. Şirket'in, tek taraflı olarak etki alanını yeniden düzenleme hakkı saklıdır., B. Şirket Bölgede tek taraflı olarak yeni bayi tayin etme hakkını saklı tutar." şeklindeki hükümlerin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin "Grup Muafiyeti Kapsamı Dışında Kalan Koşul ve Yükümlülükler" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrası (d) bendine uygunluk göstermesi nedeniyle bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanamadığına, bu haliyle Tebliğ hükümlerinin aşılması veya genişletilmesi niteliğinde olan söz konusu düzenlemeleri içeren bayilik sözleşmelerine bireysel muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığına, ancak ilgili sözleşmelerin söz konusu rekabeti sınırlayıcı hükümlerinin Tebliğ'de öngörülen amaca aykırı etki yaratacak şekilde uygulanmaması nedeniyle sözleşmelerin tarafları hakkında bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına, ilgili sözleşmelerdeki söz konusu rekabeti sınırlayıcı hükümlerin sözleşme metinlerinden çıkarılması ve yapılan değişikliklerin Kurum'a tevsik edilmesi için Kararın tebliğinden itibaren 60 gün süre verilmesine, aksi takdirde Kanun'un muafiyet ile ilgili hükümlerinden yararlanamayan sözleşmelerin tarafları hakkında soruşturma açılacağına ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağına ilgili taraflara bildirilmesine karar verildiği, davacıya (gerekçeli kararın yazılmasını takiben ayrıca tebliğ edileceği belirtilerek) ilk önce, 23.11.2005 tarihinde bu kararın sonuç kısmının tebliğ edildiği, davacının tebliğ üzerine gerekçeli kararı beklemeksizin 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararın iptali istemiyle 19.12.2005 tarihinde Dairemizin 2005/10077 sayılı esasında dava açtığı, davanın açılmasından sonra davacıya, 19.01.2006 tarihinde 21.07.2005 tarih ve 05-48/692-M sayılı kararın, 07.02.2006 tarihinde de bu davaya konu 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararın tebliğ edildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nun 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararının iptali istemiyle açılan bir dava derdest iken aynı davacı tarafından Dairemizde açılan ve tarafları, konusu, sebebi aynı olan bu ikinci davanın esasının hukuken incelenmesi olanağı bulunmadığından davanın incelenmeksizin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava; Tofaş'ın bayilik sözleşmesi hükümlerini ihlal etmek suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığından bahisle davacı tarafından yapılan başvuru üzerine düzenlenen önaraştırma raporuna dayalı olarak Rekabet Kurulu'nca "sözleşmenin tarafları hakkında bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığı" yolunda verilen 10.11.2005 günlü, 05-78/1063-301 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ÖNÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1229
Karar No : 2008/3629

Davalı idarenin usule yönelik iddiaları yerinde görülmemiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında kanunun 1. maddesinde; bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış, yasanın 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 6. maddesinde de; bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, yasanın 16/2 maddesinde ise, bu kanunun 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara yasa maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Davacının, Tofaş'ın bayilik sözleşmesini usulsüz fesh etmek ve sözleşme bölgesine yeni bir dağıtıcı atamak suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerini ihlal ettiği yolundaki şikayeti üzerine yapılan inceleme sonucu Rekabet Kurulunun 21.07.2005 günlü, 05-48/692-M sayılı kararı ile; sözleşmenin Tofaş tarafından feshedilmesinin sebebinin önemli ölçüde sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi olduğu, sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi halinde sözleşmenin feshedilmesi imkanının Borçlar Kanununda düzenlenmiş bir hak ve aynı zamanda sözleşme hürriyetinin ayrılmaz bir parçası olduğu, bu yüzden şikayet konusu uygulamanın Rekabet Hukuku anlamında bir sakınca yaratmasının muhtemel olmadığı, konunun yargı yolu kullanılarak çözülmesinin yerinde olacağı, nitekim anlaşmazlığın Konya 2.Asliye Ticaret Mahkemesinde görülmekte olduğu belirtilerek şikayetin reddine, ayrıca Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. ve bayileri arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında yer almayan rekabet kısıtlamaları içerip içermediğine yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Yapılan önaraştırma sonucu düzenlenen 01.11.2005 günlü Önaraştırma Raporunun görüşülmesi üzerine Rekabet Kurulu bu davanın konusu olan 10.11.2005 günlü, 05-78/1063-301 sayılı kararı ile, bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliğ kapsamında birer anlaşma olduğu, ancak Tofaş ile 46 bayisi arasında akdedilen bayilik sözleşmelerinin 1 nolu ekinde yer alan bazı hükümlerin 1998/3 sayılı Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrası (d) bendine uygunluk göstermesi nedeniyle bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı Tebliğin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1229
Karar No : 2008/3629

sağladığı grup muafiyetinden yararlanamadığına, ilgili sözleşmelerin söz konusu rekabeti sınırlayıcı hükümlerinin Tebliğ'de öngörülen amaca aykırı etki yaratacak şekilde uygulanmamaları nedeniyle sözleşmenin tarafları hakkında bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına, ilgili sözleşmelerdeki söz konusu rekabeti sınırlayıcı hükümlerin sözleşme metinlerinden çıkarılması ve yapılan değişikliklerin Kurum'a tevsik edilmesi için kararın tebliğinden itibaren 60 gün süre verilmesine, aksi takdirde soruşturma açılacağına ve 4054 sayılı Kanunun 16 ncı ve 17 nci maddeleri uyarınca işlem yapılacağına taraflarâ bildirilmesine karar vermiştir.

Tofaş ve bayileri arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında yer almayan rekabet kısıtlamaları içerip içermediğine yönelik olarak yapılan önaraştırma sonucu düzenlenen 01.11.2005 tarihli Önaraştırma Raporunun incelenmesinden; Tofaş'ın bayileri ile akdettiği bayilik sözleşmelerinin 1 nolu ekinde yer alan ve Tofaş'ın bayinin bölgesini (etki alanını) tek taraflı olarak yeniden düzenleme ve bölgede yeni bayi tayin etme hakkının saklı olduğunu belirten hükümlerin, 1998/3 sayılı Tebliğ'in 7 nci maddesi birinci fıkrası (d) bendinde açıkça muafiyet alamayacak koşul ve yükümlülükler arasında yer aldığı, Tebliğ'de açıkça yasaklanan ve anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanamamasına yol açan söz konusu hükümlerin Tebliğ hükümlerinin aşılması ve genişletilmesi niteliğinde olduğu ve söz konusu sözleşmelere bireysel muafiyet verilmesinin de mümkün olmadığı tesbitinin yapıldığı; rekabet hukuku mevzuatına açık aykırı olduğu belirlenen söz konusu sözleşme hükümlerinin uygulamada Tebliğ'de öngörülen amaca aykırı bir etki yaratıp yaratmadığının ayrıca incelendiği ve inceleme sonucunda, Tofaş'ın bayilik sözleşmelerinin bir kısmında yer alan ve kendisinin tek taraflı olarak bayilerin bölgelerini değiştirme ve bölgeye yeni bayi atama hakkının saklı olduğunu düzenleyen hükümleri uyguladığına dair herhangi bir bulguya ulaşılamadığı, esasen 2000 yılında Tofaş'ın bayileriyle imzaladığı 46 sözleşmede belirtilen hükümlerin yer aldığı, 2000 yılından sonra imzalanan sözleşmelerin hiçbirisinde söz konusu hükümlerin bulunmadığı ve sözleşmelerden çıkarıldığı, bununla beraber uygulamada sözleşme bölgesinin ilgili bayinin mutabakatı doğrultusunda değiştirildiği, daima bayilerin mutabakatının arandığı, davacı şirketin sözleşme süresince dağıtım bölgesine Tofaş tarafından yeni bir dağıtıcı atamasının da söz konusu olmadığı hususlarının belirlendiği görülmüştür

Bu durumda, Tofaş'ın bayileri ile akdettiği bayilik sözleşmelerinin 1 nolu ekinde yer alan ve Tofaş'ın bayinin bölgesini (etki alanını) tek taraflı olarak yeniden düzenleme ve bölgede yeni bayi tayin etme hakkının saklı olduğunu belirten hükümlerin, rekabeti sınırlayıcı etki yapacak şekilde uygulanmadığı anlaşıldığından Rekabet kurulu'nca soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda verilen kararda 4054 sayılı Kanuna ve hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları ise yerinde görülmemiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1229
Karar No : 2008/3629

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için önceden belirlenen 08.04.2008 tarihinde davacının gelmediği, davalı Rekabet Kurumu vekili Av. Meltem Türkoğlu'nun geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Gelen tarafa usulüne uygun söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra, gelen tarafa son kez söz verilip duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Bilindiği gibi bir dava görülmekte iken, aynı taraflar arasında, aynı konuda ve aynı olgulara dayanılarak ikinci bir davanın açılması halinde bu ikinci davanın esasının derdestlik nedeniyle incelenemeyeceği usûl hukukunun genel ilkelerindedir.

Dava dosyasının incelenmesinden, TOFAŞ bayisi olan davacının TOFAŞ'ın dağıtım sözleşmesini usûlsüz fesh ettiğini ve dağıtım bölgesine yeni bir dağıtıcı atadığını ileri sürerek Rekabet Kurumuna yaptığı şikayetin Kurulca reddedildiği, bununla birlikte 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 55. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, TOFAŞ ve bayileri arasında imzalanan bayilik sözleşmelerinin 1998/3 sayılı "Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında yer almayan rekabet kısıtlamaları içerip içermediğine yönelik ön araştırma yapılmasına karar verildiği, bu kararın 2. maddesi uyarınca başlatılan ön araştırma sonucunda 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı nihai kararın verildiği, davacıya (gerekçeli kararın yazılmasını takiben ayrıca tebliğ edileceği belirtilerek) ilk önce, 23.11.2005 tarihinde bu kararın sonuç kısmının tebliğ edildiği, davacının tebliğ üzerine gerekçeli kararı beklemeksizin 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararın iptali istemiyle 19.12.2005 tarihinde Dairemizin 2005/10077 sayılı esasında dava açtığı, gerekçeli kararın davacıya tebliği üzerine de davacı tarafından yine 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararın iptali istemiyle 7.03.2006 tarihinde bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nun 10.11.2005 tarih ve 05-78/1063-301 sayılı kararının iptali istemiyle derdest bir dava görülmekte iken aynı davacı tarafından Dairemizde açılan ve tarafları, konusu, sebebi aynı olan bu ikinci davanın esasının hukuken incelenmesi olanağı bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/1229
Karar No : 2008/3629

Açıklanan nedenlerle, davanın incelenmeksizin reddine, aşağıda dökümü yapılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.100,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, 08.04.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Orhun	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	YET	KARAKAYA	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç : 45,80-YTL
Posta Gideri : 53,00-YTL
TOPLAM : 98,80-YTL

